

Міністерство освіти і науки України
Рівненська обласна державна адміністрація
Рівненський відокремлений підрозділ «Центр розвитку місцевого самоврядування»
Національний університет водного господарства та природокористування
Національна академія державного управління при Президентові України
Рівненська міська рада
Міжнародний інститут інновацій «Освіта-наука-розвиток» (м. Варшава, Польща)
Поліський державний університет (м. Пінськ, Білорусь)
Університет Північної Кароліни (м. Грінсборо, США)
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» Національної Академії педагогічних наук України
Львівський національний аграрний університет
Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-методичної конференції

**«Децентралізація влади, проведення реформ в Україні.
Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів
для об'єднаних територіальних громад»**

19-20 жовтня 2017 року

Це видання було профінансовано Європейським Союзом в рамках Програми «U-LEAD з Європою». Зміст цієї публікації належить авторам і не є відображенням позиції Програми «U-LEAD з Європою», Європейського Союзу та його країн-членів Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції.

Рекомендовано до друку Вченою радою Національного університету водного господарства та природокористування (протокол № 8 від 13 жовтня 2017 року)

Редакційна колегія:

Мошинський В., д.с.-г.н., проф., ректор НУВГП; **Гвоздзьєвіч С.**, кандидат наук Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожові-Великопольському (Гожув-Великопольський, Польща); **Савіна Н.**, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків НУВГП; **Сорока В.**, к.с.-г. н., доцент, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи НУВГП; **Микитин Т.**, к.т.н., доцент, експерт ВПР ЦРМС; **Валюх А.**, к.е.н., доцент, директор ННІ економіки та менеджменту НУВГП; **Сазонець І.**, д.е.н., професор НУВГП; **Шебеко К.**, ректор Поліського державного університету, д.е.н., професор (Білорусь, м. Пінськ); **Рачинський А.**, Академія державного управління при Президентові України; д.н.д.у., професор; **Сохнич А.**, завідувач кафедри управління земельними ресурсами Львівського національного аграрного університету України, д.е.н., професор; **Якимчук А.**, д.е.н., професор НУВГП.

За зміст публікацій несуть відповідальність автори.

Д 396 **Децентралізація влади, проведення реформ в Україні. Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад** : мат-ли І Міжнар. наук.-метод. конф. – Рівне : Волин. обереги, 2017. – 186 с.

ISBN 978-966-416-521-8

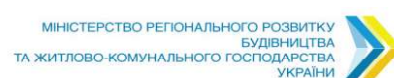
У збірнику опубліковано тези учасників І Міжнародної науково-методичної конференції «Децентралізація влади, проведення реформ в Україні. Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад», 19-20 жовтня 2017 року.

УДК 3.071.6(477)+3.088.6(477)

ISBN 978-966-416-521-8

© Автори статей, 2017
© "Волинські обереги", 2017

За підтримки програми "U-LEAD з Європою"

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

Економічні аспекти децентралізації в Україні

Акімова Л.М., Акімов О.О. Деякі аспекти інституційного середовища національної економіки	5
Акімова Л.М., Акімов О.О. Формування системи економічної безпеки, як об'єкту управління різних видів фінансових установ	6
Білоус Н.М. Децентралізація по-медичному в умовах соціально-політичного становища України	8
Боденчук В.М., Жемба А.Й. Захист економіки та прав споживачів від недобросовісної конкуренції в Рівненській області	11
Василів В.Б., Барабаш Б.В. Оцінка впливу міжбюджетних трансфертів на власні надходження об'єднаних територіальних громад	13
Вдовиченко Ю.В. Трансформація інституційної середовища координації електронної торгівлі	15
Гладченко А.Ю. Корпоративні моделі забезпечення економічної рівноваги	16
Дума В.Л. Зарубіжний досвід забезпечення децентралізації фінансових ресурсів	18
Зінкевич О.В. Тлумачення економічного змісту категорії «основні засоби»	20
Коленда Н.В. Децентралізація влади та її вплив на соціально-економічну безпеку громад	22
Колеснікова М.М., Котик О.В. Сучасний стан фінансової децентралізації в Україні	24
Кондрацька Н.М., Лисачок А.В. Зовнішні та внутрішні загрози економічної безпеки підприємств регіону (на прикладі ПРАТ "Рівненська фабрика нетканних матеріалів")	26
Костюкевич Р.М., Костюкевич А.М., Мандзюк О.М. Ціннісно-орієнтована модель управління портфелем проектів об'єднаної територіальної громади	28
Кузнєцова Т.В., Сіпайло Л.Г. Основні засади формування державної системи стимулювання інноваційної діяльності підприємств у зарубіжних країнах	32
Лазутіна Л.О. Вплив фінансової децентралізації на дохідність місцевих бюджетів	34
Ляхович О.О. Фінансове забезпечення об'єднаних територіальних громад в Україні	35
Мальчик М.В., Оплачко І.О. Особливості функціонування електронної системи публічних закупівель PROZORRO в умовах децентралізації влади	38
Мальчик М.В., Попко О.В. Децентралізація в Україні: сучасні соціальні настрої	41
Меліхова Т.Л. Інвестиційна політика м. Рівного в умовах децентралізації	43
Мельник Л.М. Децентралізація процесу акумулювання бюджетних ресурсів	45
Мельник Л.В. Правове регулювання іпотечного кредитування аграрної сфери	47
Пахаренко О.В., Підгрушний В.А. Децентралізація в Україні: теоретичний та прикладний аспекти	50
Пивоварчук Л.В. Трансформація інституційного забезпечення реалізації соціальних гарантій держави за принципом децентралізації	52
Попко О.В., Сидоренко Д.Ю. Децентралізація влади: досвід Польщі	54
Радченко О.Д. Донорські програми підтримки розвитку сільських територій в умовах децентралізації	57
Рябоконт М.В. Роль корпорацій науково-технологічному розвитку підприємницької діяльності	59
Сіпайло Н.А. Принципи лібералізації підприємництва в сфері готельного господарства України	60
Сотник І.М., Мазін Ю.О. Вплив бюджетної децентралізації на стимулювання енергозбереження в регіонах України	62
Стойко Н.Є. Рекреаційні території як складова соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад	64
Хижнякова Н.О. Роль об'єднаних територіальних громад у вирішенні місцевих та регіональних еколого-економічних проблем	66
Шило Ж.С. Напрями реформування банківської системи в умовах децентралізації влади в Україні	68
Скрипчук П.М., Куницький С.О. Інформаційне забезпечення розвитку конкурентоспроможного органічного сільського господарства України в умовах децентралізації влади	71
Подлевський А.А., Рудик В.І. Світові тенденції кластеризації економіки у контексті децентралізації влади в Україні	73

СЕКЦІЯ 2.

Публічне адміністрування та правове забезпечення реформи децентралізації

Wacław Brzęk, Gwoździewicz Sylwia. Regulatory impact assessment ex-post (ria ex-post) towards the polish law	75
Daniel Szybowski. The quality of knowledge and its impact on organization success	79
Joanna Lubimow. Rola straży granicznej w identyfikowaniu i przeciwdziałaniu zagrożeniom determinowanym ruchami migracyjnymi	83
Антонова С.Є., Пилипчук А., Щербан С. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів публічного управління Рівненщини в контексті децентралізації влади	88
Валух А.М. Економічний механізм збереження природного капіталу: перспективи вдосконалення	90
Войтюк М.М. Модель соціальної політики в Україні в контексті процесів інституціоналізації	92
Гбур З.В. Теоретичні основи економічної безпеки та її становлення в Україні	95
Данюк І.Р., Жарко О.Г. Добровільне об'єднання територіальних громад як один з шляхів до децентралізації	98
Дробко Е.В. Корупція в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Причини явища	99
Заєць М.С. Становлення та розвиток аутсорсингу як сучасної концепції ведення бізнесу	101
Калініченко О.Ф. Децентралізація в умовах глобалізаційних процесів: політичний вимір	104

проблем пов'язано з необхідністю удосконалення механізму регулювання цін на послуги в Україні, яку держава проводить через систему стандартизації і сертифікації послуг. Разом з державними інституціями у розробці законодавчої бази України беруть і господарські організації в особі Асоціації готельних об'єднань і готелів міст України. Зростання кількості членів Асоціації свідчить про розвиток галузі готельного господарства України.

Особливістю функціонування та розвитку підприємництва в сфері готельного господарства України є ще й те, що процес лібералізації їхньої діяльності відбувається в умовах трансформації економіки нашої держави. У той же час низька прибутковість і високий регуляторний тиск не дозволяють власникам готельних підприємств розглядати такий бізнес як основний. Найчастіше в Україні його поєднують з іншими сферами діяльності. І нарешті, як засвідчують основні положення низки законодавчих та нормативно-правових документів прийнятих КМУ та ВР України пріоритетним напрямом розвитку економіки України є створення сприятливих умов для розвитку туристичної галузі та її складової – готельного господарства. Особливу увагу Держава приділяє регіональному розвитку. На місцях органами державної виконавчої влади та неурядовими організаціями (Асоціаціями готелів та готельних об'єднань) у галузі туризму і готельного господарства створюються відповідні структури і підрозділи у складі органів державної виконавчої влади, на рівні міст, районів та областей, які безпосередньо займаються питаннями регіонального розвитку, і зокрема лібералізацією діяльності та розвитком туристичної галузі та готельного господарства.

Список літератури

1. Андренко І. Б. Організаційно-економічні аспекти розвитку готельного господарства регіону : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.10.01 / Андренко Ірина Борисівна ; Харк. держ. акад. міськ. госп-ва. – Харків, 2003. – 20 с.
2. Илларионов А. Формула процветания [Электронный ресурс] / А. Илларионов. Режим доступа : <http://www.cato.org>.
3. Капліна А.С. Проблеми реформування підприємств готельного господарства в Україні/А.С. Капліна/Key instruments of human co-existence organization:economnics and law: Material digest of the 7th international scientific and practical conference: (Kiev, London, October 27 – November 1, 2011). – L.: IASHE, 2011. – P. 18–20.
4. Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія та практика : навч. посіб. / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
5. Мельник О. П. Удосконалення управління готельним господарством [Рукопис] : дис. ... канд. екон. наук : 08.06.02 / Мельник Олександр Павлович ; Київський державний торговельно-економічний університет. – Київ, 1999. – 213 с.
6. Нечаюк Л. І. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент : навч. посібник / Л. І. Нечаюк, Н. О. Нечаюк. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 348 с.
7. Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту : навч. посібник / Х. Й. Роглев. – Київ : Кондор, 2005. – 408 с.

УДК332.021.8:336.027

Сотник І.М., д.е.н., професор, Мазін Ю.О., к.е.н., доцент, Сумський державний університет

ВПЛИВ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА СТИМУЛЮВАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Децентралізація влади, курс на яку взяла Україна в останні роки, передбачає здійснення перетворень у різних сферах діяльності суспільства: політичній, адміністративній, бюджетній та економічній (ринковій) [1]. Надзвичайно важливою складовою, реформування якої може стати запорукою зростання добробуту як місцевих громад, так і України в цілому, є бюджетна (фінансова) компонента. Вона передбачає перерозподіл функцій, повноважень, фінансових ресурсів і відповідальності за їх використання між центральними органами влади та органами місцевого самоврядування.

Ключовим моментом бюджетної децентралізації є збільшення фінансових ресурсів громад, які можуть витратитися ними на вирішення актуальних локальних проблем. Це дозволяє місцевій владі більш адекватно й достатньо швидко реагувати на запити громади та задовольняти потреби домогосподарств і бізнес-структур. Водночас, у противників бюджетної децентралізації існують певні побоювання щодо реальних можливостей органів місцевого самоврядування раціонально розпоряджатися коштами, значні обсяги яких нині акумулюються в регіонах [1].

Одними з актуальних проблем більшості українських громад сьогодні є застаріла і зношена місцева інфраструктура, що не оновлювалася впродовж десятків років через відсутність необхідних фінансових коштів, а також питання раціонального використання дефіцитних енергетичних ресурсів, що споживаються вкрай неефективно як підприємствами, так і населенням, у тому числі внаслідок використання зношеної інфраструктури. Слід відзначити, що у 2015–2017 рр., завдяки впровадженню бюджетної децентралізації та збільшенню фінансових коштів у розпорядженні громад, у багатьох областях України намітилися позитивні зміни у питанні відновлення місцевої інфраструктури та раціоналізації енергоспоживання.

Особливо помітними є успіхи у реалізації регіонами політики енергозбереження, що здійснюється сьогодні за активної фінансової підтримки держави. Завдяки дії Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2017 роки [4] як юридичні, так і фізичні особи отримали реальну

можливість компенсувати частину своїх витрат на впровадження енергозберігаючих заходів через відшкодування державою частини суми кредиту на енергоефективні обладнання і матеріали. Проте, незважаючи на те, що Програма була ухвалена у 2010 році, а Порядок, що регламентує надання державної компенсації суб'єктам господарювання за впроваджені енергозберігаючі заходи, – у 2011 році [3], практично до 2015 року значного попиту на такі «теплі» кредити не спостерігалось. Так, на початок листопада 2014 року в масштабах України було видано лише 140 кредитів на суму 2,3 млн грн. Проте поетапне зростання цін на основні енергетичні ресурси протягом 2014-2017 рр. обумовило багаторазове підвищення попиту, насамперед з боку населення, що є ключовим учасником програми, на пільгові кредитні ресурси для цілей енергозбереження. В результаті, протягом двох років (2015-2016) кількість виданих кредитів з державною компенсацією збільшувалася в геометричній прогресії, і на 1 січня 2017 року склала 163719 кредитів на суму 2733,6 млн грн [5]. Таким чином, за два роки відбулося зростання кількості «тепліх» кредитів майже у 1170 разів, а їх суми – у 1190 разів, що свідчить про безумовний успіх даної державної програми. За 8 місяців 2017 року кількість виданих кредитів на цілі енергоефективності збільшилася з 163744 до 225245 (або майже в 1,4 рази), а їх сума – з 2733,6 до 3932,4 млн грн (або майже в 1,5 рази) [5].

Поряд з державним відшкодуванням витрат на енергозберігаючі заходи, всі регіони України запровадили свої програми економічної підтримки енергозбереження, використовуючи кошти, які тепер щороку залишаються на місцях внаслідок впровадження бюджетної реформи. Так, протягом 2015–2017 року в областях були розроблені і діяли регіональні, районні та міські програми відшкодування відсотків за кредитами на цілі енергоефективності, залученими фізичними особами, об'єднаннями власників багатоквартирних будинків (ОСББ) та житлово-будівельними кооперативами (ЖБК) (табл. 1). Як видно з таблиці, протягом останніх трьох років відбулося зростання кількості таких локальних програм з 81 у 2015 році до 307 у 2017 році (у 3,8 рази), причому у 2017 році порівняно з 2016 роком збільшилася кількість програм (зі 109 до 144), які одержали реальне фінансування. Зокрема, у 2016 році загальний виділений обсяг фінансування місцевих програм в Україні склав 73030,4 тис. грн, при цьому компенсація з локальних бюджетів була надана 38370 особам на суму 46476,7 тис. грн. У 2017 році загальний виділений обсяг фінансування місцевих програм в Україні збільшився до 107321,6 тис. грн, а компенсація з локальних бюджетів станом на 6.09.2017 р. була надана 43202 особам на суму 36033,8 тис. грн[2]. Найбільш популярною компенсаційною схемою, що використовується в локальних програмах, є відшкодування частини відсоткової ставки у розмірі від 2 до 25%. Набагато менша кількість громад застосовує механізм відшкодування тіла кредиту, при цьому ставки такої компенсації можуть досягати 30–65%. Коло залучених до кредитування осіб складається здебільшого з ОСББ, ЖБК та фізичних осіб.

Зважаючи на проаналізовані тенденції розвитку компенсаційних програм, їх застосування на місцевому рівні, поряд з механізмами державної компенсації, значним чином стимулює зростання кількості «тепліх» кредитів та впровадження енергозберігаючих заходів в громадах рік від року. Тим більше, що в багатьох областях особа, яка звернулася для отримання такого кредиту, автоматично отримує, поряд з державною, компенсацію від органів місцевого самоврядування. Загалом, лідерами за обсягами взятих кредитів на цілі енергоефективності й енергозбереження в рамках державної програми станом на 21.08.2017 року були такі області, як Львівська (368,73 млн грн), м. Київ та область (340,15 млн грн), Сумська (305,11 млн грн), Вінницька (226,83 млн грн) та Рівненська (212,85 млн грн) при середньому показнику по регіонах – 168,9 млн грн [5]. Слід відзначити, що саме ці області вже кілька років поспіль утримують перші позиції із залучення кредитних ресурсів такого роду.

Таблиця 1 – Підготовка та прийняття місцевих програм відшкодування відсотків за кредитами на цілі енергоефективності, залученими фізичними особами, ОСББ та ЖБК у 2015-2017 рр. [2]

Рік	Прийнято програм, всього	З них		
		обласних	районних	міських
2015	81 (з них 29 завершили свою дію у 2015 році)	18	32	31
2016	<i>з фінансуванням</i>			
	109	20	40	49
2017	<i>без фінансування</i>			
	107	4	73	30
2017	<i>з фінансуванням</i>			
	144	19	67	58
	<i>без фінансування</i>			
	163	7	117	39

Незважаючи на досягнуті високі результати економічного стимулювання впровадження енергозберігаючих заходів на місцях, сьогодні потужності цього фінансового механізму недостатньо для забезпечення швидкої перебудови національної, регіональних та локальних економік в напрямі суттєвого підвищення їх енергоефективності. У зв'язку з цим, доцільно виділити такі перспективні напрями щодо подальшого економічного стимулювання розвитку енергозберігаючих процесів на місцях в рамках децентралізації:

- розповсюдження практики існуючої економічної підтримки енергоефективних заходів на всі місцеві громади в Україні шляхом розроблення і впровадження в дію локальних (селищних, сільських, міських, районних тощо) програм економічного стимулювання і фінансування енергозбереження, доступних для кожного громадянина України незалежно від місця проживання;
- розширення переліку осіб, які підпадають під дію таких програм, з метою залучення якомога більшої кількості населення та підприємств до впровадження енергозберігаючих заходів;
- збільшення ставок компенсаційних платежів за кредитами на цілі енергоефективності з боку регіональних та місцевих органів влади, які наразі є невисокими в більшості регіонів;
- забезпечення формування прозорих та дієвих механізмів оцінки й контролю ефективності впроваджених енергозберігаючих заходів на місцях отримувачами «тепліх» кредитів з метою аналізу ефективності витрачання бюджетних коштів та розширення кола економічних механізмів стимулювання енергоефективного розвитку громад й ін.

Імплементация запропонованих напрямів вдосконалення економічного стимулювання реалізації енергозберігаючих заходів з боку органів місцевого самоврядування дасть можливість підвищити результативність як державної, так і локальної політики енергозбереження, залучивши до справи зростання енергоефективності всіх жителів України.

Список літератури

1. Децентралізація під мікроскопом: експертний аналіз [Електронний ресурс] / Децентралізація влади, 28 січня 2016. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/1453>.
2. Місцеві програми здешевлення «тепліх» кредитів: стан прийняття місцевих програм відшкодування відсотків за «тепліми» кредитами [Електронний ресурс] / Держенергоефективності, 2017. – Режим доступу: <http://saee.gov.ua/uk/consumers/derzh-pidtrymka-energozabespechenya>.
3. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2011 р. № 1056 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1056-2011-%D0%BF>.
4. Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2017 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 року №243 (в ост. ред. від 16.02.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/243-2010-p>.
5. Урядова програма з енергоефективності для населення, ОСББ та ЖБК Динаміка попиту [Електронний ресурс] / Держенергоефективності, 2017. – Режим доступу: http://saee.gov.ua/sites/default/files/23_08_2017_INFO_NEW.pdf.

УДК338.486:352.9

Стойко Н.Є., к.е.н., доцент, Львівський національний аграрний університет

РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Починаючи з 2014 року в Україні активізувалась політика стосовно реформування адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування як важливого кроку до децентралізації влади, тобто збільшення повноважень громад з метою зміцнення їх соціального й економічного розвитку та забезпечення гідного рівня життя людей [5; 7]. Одночасно Україна, обравши шлях євроінтеграції, повинна дотримуватись принципів сталого розвитку територій, що передбачає поєднання економічних, соціальних та екологічних інтересів суспільства [6]. Поставлені перед державою та суспільством завдання не є легкими і їх реалізація може стати затяжним процесом, оскільки охоплює велике коло проблем, у першу чергу правового та інституційного характеру. Однак вирішення цих завдань є вкрай важливим рушієм перетворень, спрямованих на досягнення високих стандартів життя як міського, так і сільського населення.

Нами обрано питання розвитку рекреаційних територій у процесі добровільного об'єднання територіальних громад, оскільки, на нашу думку, такі території є привабливими для залучення інвестицій та розвитку підприємництва й одночасно створюють умови для оздоровлення суспільства та збільшення природних угідь.

Бейдик О.О. визначає рекреаційну територію як складову земельного фонду, що використовується в туризмі, лікуванні та відпочинку; як систему взаємопов'язаних природних, природно-соціальних і соціальних компонентів, функціонування яких покликано забезпечувати рекреаційний попит населення [2]. Саме рекреаційний попит спонукає розвиток рекреаційної діяльності, яка спрямована на відновлення життєвих сил людини шляхом загальнооздоровчого і культурно-пізнавального відпочинку, туризму, санаторно-курортного лікування, любительського та спортивного рибальства, полювання тощо[4].

Ландшафтні ресурси України дозволяють розвивати різноманітні види рекреаційної діяльності, що є важливим чинником розвитку рекреаційної індустрії. За даними Держгеокадастру України загальна площа земель рекреаційного призначення біля 1 % всієї території держави[3]. Та, як зазначає Андрієв О.М., площа залучених в рекреацію та потенційних рекреаційних територій в Україні значно більша і становить 12,8 % території країни [1].

Наукове видання

**ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ, ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМ В УКРАЇНІ.
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЛЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

*Матеріали
I Міжнародної науково-методичної конференції*

19-20 жовтня 2017 року

Підписано до друку 11.10.2017 р. Формат 60x84 1/8. Папір офсет.
Гарнітура «PT Serif». Друк офсет.
Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 100 пр. Зам. 69.
Видавництво «Волинські обереги».
33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва «Волинські обереги».